

İÇİNDEKİLER

DÖRDÜNCÜ BASKIYA ÖN SÖZ.....	7
VERGİ HUKUKUNA VERİMLİ NASIL ÇALIŞILABİLİR?.....	9
KISALTMALAR.....	13
İÇİNDEKİLER.....	15
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	35
TABLolar LİSTESİ.....	35

BİRİNCİ BÖLÜM

VERGİ HUKUKUNA GİRİŞ VE TEMEL KAVRAMLAR

I. VERGİNİN TANIMI VE ÖZELLİKLERİ.....	37
II. VERGİ HUKUKUNUN TANIMI, KAPSAMI, HUKUK SİSTEMİNDEKİ YERİ.....	39
A. Vergi Hukukunun Hukuktaki Yeri ve Tanımı.....	39
B. Vergi Hukukunun Kapsamı.....	40
III. VERGİ HUKUKUNUN DİĞER HUKUK DALLARIYLA OLAN İLİŞKİSİ.....	41
A. Vergi Hukuku-Anayasa Hukuku İlişkisi.....	42
B. Vergi Hukuku-İdare Hukuku İlişkisi.....	43
C. Vergi Hukuku-Ceza Hukuku İlişkisi.....	43
Ç. Vergi Hukuku-Uluslararası Hukuk İlişkisi.....	44
D. Vergi Hukukunun Özel Hukuk ile Olan İlişkisi.....	44
IV. VERGİ HUKUKUNUN BÖLÜMLERİ.....	46
A. Genel Vergi Hukuku - Özel Vergi Hukuku.....	46
B. Şekli Vergi Hukuku - Maddi Vergi Hukuku.....	48
V. VERGİ HUKUKUNA İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR.....	49
A. Verginin Konusu ve İstisna.....	50
B. Vergiyi Doğuran Olay.....	51
C. Mükellef ve Muafiyet.....	51
Ç. Vergi Sorumlusu.....	53
D. Vergi Hukukunda Ehliyet.....	54

E. Vergi Hukukunda Temsil	56
1. Kanuni Temsilci.....	57
2. İradi Temsilci.....	58

İKİNCİ BÖLÜM

VERGİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI

I. HUKUKTA KAYNAK KAVRAMI	61
II. NORMLAR HİYERARŞİSİ	61
III. KAYNAKLARIN SINIFLANDIRILMASI	62
A. Kaynakları Çıkartanlara Göre Ayrım	62
B. Yazılı Olup Olmamasına Göre Ayrım	64
C. Bağlayıcı Olup Olmamasına Göre Ayrım.....	65
IV. KAYNAK TÜRLERİ VE NİTELİKLERİ	66
A. Anayasa	66
1. Cumhuriyetin Niteliklerine Yönelik Temel İlkeler.....	66
a. İnsan Hakları.....	67
b. Demokratik Kurallar ve Laiklik İlkesi	68
c. Sosyal Devlet İlkesi	71
ç. Hukuk Devleti İlkesi	73
i) Hukuki İstikrar ve Belirlilik İlkesi	74
ii) Kazanılmış Haklara Saygı ve Geçmişe Yürümezlik İlkesi.....	76
iii) Temel Hak ve Özgürlüklerin Özüne Dokunulmama (Ölçülülük) İlkesi.....	76
2. “Vergi Ödevi”ne İlişkin Temel İlkeler	78
a. Karşılılık İlkesi	79
b. Eşitlik İlkesi (Mali Güç İlkesi).....	80
c. Adalet İlkesi.....	81
ç. Kanunilik İlkesi.....	83
i) Kanunilik İlkesinin Birinci İstisnası: Belirli Konularda Cumhurbaşkanına Verilen Yetki	85
ii) Kanunilik İlkesinin İkinci İstisnası: Dış Ticaret Konusunda Cumhurbaşkanına Verilen Yetki	86
iii) Kıyas Yasası İlkesi.....	87
iv) Örf ve Adet Hukukunun Geçersizliği İlkesi.....	88

B. Vergi Kanunları.....	88
1. Kanun Kavramı ve Kanunların Yürürlüğe Girmesi	89
2. Temel (Genel) Vergi Kanunları.....	89
3. Özel Vergi Kanunları	90
4. Özellikli Bir Kanun: Bütçe Kanunu	90
5. Diğer Kanunlar	92
C. Uluslararası Vergi Anlaşmaları	93
1. Uluslararası Anlaşmaların Hukuki Niteliği	93
2. Uluslararası Mali Anlaşmalar	95
3. Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları	95
Ç. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri	96
D. Cumhurbaşkanı Kararları	98
E. Yönetmelikler	98
F. Genel Tebliğler.....	99
1. Düzenleyici Genel Tebliğler	99
2. Açıklayıcı Genel Tebliğler	100
G. Genelgeler / Genel Yazılar	101
H. Sirkülerler ve Özelgeler	101
I. Yargı Kararları	102
1. Anayasa Mahkemesi Kararları.....	103
2. İçtihadı Birleştirme Kararları.....	104
3. Diğer Yargı Kararları.....	105
İ. Bilimsel Öğreti (Doktrin)	105
J. Yazılı Olmayan Kurallar: Örf, Adet, Gelenek, Görenek, Teamül.....	106

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

VERGİ KANUNLARININ UYGULANMASI

I. VERGİ KANUNLARININ YER BAKIMINDAN UYGULANMASI	107
A. Konunun Önemi	107
B. Vergilendirme Yetkisi	108
C. Temel İlkeler.....	109
1. Mülkîlik Prensibi (Kaynak İlkesi).....	110

2.	Şahsılık Prensibi (Yerleşim Yeri ve Vatandaşlık İlkesi)	110
3.	Çıkış ve Varış Ülkesi Prensibi.....	111
Ç.	Türk Vergi Sistemindeki Genel Durum	112
1.	Gelir Üzerinden Alınan Vergiler.....	112
2.	Harcama ve Servet Üzerinden Alınan Vergiler	113
D.	Çifte Vergileme Sorunu ve Çözüm Yolları	113
1.	Genel Olarak Çifte Vergilendirme Sorunu ve Tanımı	113
2.	Ulusal Çözüm Yolları.....	114
3.	Uluslararası Çözüm Yolları.....	115
II.	VERGİ KANUNLARININ ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI	116
A.	Kanunların Yürürlüğe Girmesi	116
1.	Yürürlük Tarihinin Belirlenmiş Olması.....	116
2.	Yürürlük Tarihinin Belirlenmemiş Olması	117
B.	Geçmişe Yürümezlik İlkesi.....	117
1.	Gerçek Geçmişe Yürüme	118
2.	Gerçek Olmayan Geçmişe Yürüme.....	118
C.	Kanunların Yürürlükten Kalkması	119
1.	Sarih (Açık) İlga.....	119
2.	Zımnî (Kapalı) İlga	120
a.	Normlar Hiyerarşisi Açısından Bakış: Üst Kural Prensibi	120
b.	Zaman Açısından Bakış: Sonraki Norm Prensibi	120
c.	Genel-Özel Kural Prensibi.....	121
3.	Anayasa Mahkemesi İptal Kararları.....	121
4.	Sürelî / Geçici Kanunlar.....	122
III.	VERGİ HUKUKUNDA YORUM (ANLAM BAKIMINDAN UYGULAMA).....	122
A.	Konunun Önemi	122
B.	Yorum Türleri	123
1.	Yasama Yorumu	123
2.	İdari Yorum	123
3.	Yargısal Yorum	124
4.	Doktrin Yorumu	124
C.	Yorum Metotları.....	124
1.	Sözel Yorum Metodu.....	125
2.	Sistematiik Yorum Metodu	125

3. Tarihi Yorum Metodu	125
4. Amaçsal Yorum Metodu.....	126
5. Vergi Hukukunda Geçerli Olan Yorum Metotları.....	126
Ç. Vergi Hukukunda Yorumla İlişkin Özel Kurallar.....	127
1. Ekonomik Yaklaşım	127
a. Ekonomik Yaklaşımın Tanımı ve Unsurları.....	127
i) Ekonomik İrdeleme	128
ii) Ekonomik Yorum.....	128
b. Ekonomik Yaklaşımın Hukuki Niteliği	128
c. Peçeleme Sözleşmeleri.....	129
2. Tipleştirme ve Tipiklik.....	131
3. Kıyas Yasağı.....	131
4. Hukuka ve Ahlaka Aykırı Faaliyetlerin Durumu	133
D. Vergi Hukukunda Mantık Kurallarının Yeri	134
1. Evleviyet	134
2. Aksi ile Kanıt.....	134
E. Vergi Hukukunda Boşluk Doldurma.....	135
F. Vergi Hukukunda Takdir Yetkisi	135
1. İdarenin Takdir Yetkisi	135
2. Yargıcın Takdir Yetkisi.....	136

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

VERGİ HUKUKUNDA SORUMLULUK

I. KONUNUN ÖNEMİ.....	137
II. VERGİ SORUMLUSU.....	138
III. VERGİ MEVZUATINDA SORUMLULUK DURUMLARI.....	139
A. Vergi Kesintisi Yapanların Sorumluluk Durumları.....	139
1. Vergi Kesintisi Kavramı	139
2. Vergi Kesintisi Yönteminin Kullanıldığı Kanunlar	140
3. Vergi Kesintisi Yapmak Durumunda Olanlar.....	140
4. Vergi Kesintisi Yapmak Durumunda Olanların Sorumluluğu	141
B. Kanuni Temsilci Olanların Sorumluluk Durumları.....	142
1. Gerçek Kişilerin Kanuni Temsilcilerinin Sorumluluğu.....	142

2.	Tüzel Kişilerin Kanuni Temsilcilerinin Sorumluluğu	143
3.	Tasfiye Döneminde Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğu	143
4.	Türkiye'de Bulunmayanların Kanuni Temsilcilerinin Sorumluluğu.....	144
5.	Tüzel Kişiliği Olmayanların İdarecilerinin Sorumluluğu	144
C.	Diğer Sorumluluk Durumları	144
1.	Mirasçılarının Sorumluluk Durumları	145
a.	Miras Paylaşımı Hakkında Kısa Bilgi	145
b.	Veraset Belgesi ve Miras Payları.....	146
c.	Mirasçılarının Sorumluluğu	146
2.	Emlak Alanlarının Sorumluluk Durumları	147
3.	Kurum Devralanların Sorumluluk Durumları.....	148
4.	Motorlu Taşıt Alımlarına İlişkin Sorumluluk Durumları.....	148
5.	SMMM-YMM Meslek Gruplarına İlişkin Sorumluluk Durumları	149
6.	Kefil Olanların Sorumluluk Durumları	150
7.	Sermaye Şirketi Ortaklarının Sorumluluk Durumları	150
a.	Limitet Şirket Ortaklarının Sorumluluk Durumları	150
b.	Anonim Şirket Ortaklarının Sorumluluk Durumları	151
c.	Eshamlı Komandit Şirket Ortaklarının Sorumluluk Durumları	151
8.	Damga Vergisinde Sorumluluk Durumları	152
9.	İlan ve Reklam Vergisinde Sorumluluk Durumları.....	153
IV.	VERGİ SORUMLULARININ ÖDEVLERİ VE HAKLARI.....	153

BEŞİNCİ BÖLÜM

MÜKELLEFİN ÖDEVLERİ

I.	BİLDİRİM YAPILMASINA İLİŞKİN ÖDEVLER	156
A.	İşe Başlama Bildirimi.....	157
B.	İşi Bırakma Bildirimi.....	158
C.	Diğer Durumlara İlişkin Bildirimler	159
II.	BEYANNAME VERİLMESİNE İLİŞKİN ÖDEVLER	160
III.	DEFTER VE KAYIT TUTULMASINA İLİŞKİN ÖDEVLER	161
A.	Defter Tutmak Zorunda Olanlar	162
B.	Defter Tutma Ödevinin Başlangıcı ve Tasdik Zamanları.....	163
C.	Tutulacak Defterlerin Belirlenmesi.....	165
Ç.	Kayıt Yapılırken Dikkat Edilecek Kurallar	166

IV. BELGE DÜZENLENMESİNE İLİŞKİN ÖDEVLER	167
A. Belgelerin Önemi ve Genel Kurallar	168
B. Vergi Hukukunda Temel Belgeler	169
1. Fatura	169
2. Serbest Meslek Makbuzu	171
3. Müstahsil Makbuzu	172
4. Gider Pusulası	173
5. Perakende Satış Vesikaları	175
6. İrsaliyeler	175
7. Ücret Bordrosu	177
8. Günlük Müşteri Listesi	178
9. Yolcu Listesi	178
10. Diğer Belgeler	178
V. MUHAFAZA VE İBRAZ YÜKÜMLÜLÜĞÜNE İLİŞKİN ÖDEV	179

ALTINCI BÖLÜM

VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ

I. VERGİYİ DOĞURAN OLAY	182
II. TARH İŞLEMİ	184
A. Tanımı ve Hukuki Niteliği	184
B. Tarh İşleminin Unsurları	185
1. Yetki	185
2. Şekil	187
3. Sebep	188
4. Konu	189
5. Maksat	189
C. Matrahın Tespiti	190
1. Matrah Kavramı	190
2. Matrahın Mükellef Tarafından Tespiti (Beyan Üzerine Tarhiyat)	191
3. Matrahın İdare Tarafından Tespiti	192
a. Hazırlık İşlemleri	192
b. İkmalen Tarhiyat Yöntemi	193
c. Resen Tarhiyat Yöntemi	194
4. Matrahın Kanun Yoluyla Tespiti	196
Ç. Oran	197

III. TEBLİGAT İŞLEMİ	198
A. Tanımı ve Hukuki Niteliği.....	199
1. Tebligat İşleminin Unsurları	200
a. Yetki.....	200
b. Şekil.....	200
c. Sebep.....	201
ç. Konu.....	201
d. Maksat.....	201
2. Matrahın Mükellef Tarafından Tespitinde Tebligat	202
3. Matrahın İdare Tarafından Tespitinde Tebligat.....	202
4. Matrahın Kanun Tarafından Tespitinde Tebligat	202
B. Tebligat Yapılacak Kişiler	202
C. Tebliğ Yöntemleri.....	204
1. Elektronik Tebligat	204
2. Posta Yoluyla Tebligat ve Kapıya Yapıştırma Usulü.....	206
a. Bilinen adresler	206
b. Posta Yoluyla Tebligatta Usul	207
3. Memur Aracılığıyla Tebligat.....	210
4. Dairede/Komisyonunda Tebligat.....	210
5. İlan Yoluyla Tebligat	210
Ç. Hatalı Tebligat.....	213
IV. TAHAKKUK AŞAMASI.....	213
A. Tahakkukun Tanımı ve Özellikleri	213
B. Tahakkuk Eden Verginin Kesinleşmesi.....	215
1. Tahakkuk aşamasında mükellefin hareketsiz kalması.....	215
2. Tahakkuk aşamasında uzlaşma ve ceza indirimine başvurulması.....	215
3. Tahakkuk aşamasında düzeltme talebinde bulunulması.....	216
4. Tahakkuk aşamasında yargı yoluna gidilmesi	216
C. Tahakkuku Tahsile Bağlı Vergiler.....	217
V. TAHSİLÂT İŞLEMİ	217
A. Tahsilatın Tanımı ve Hukuki Niteliği.....	217
B. Tahsil İşleminin Unsurları.....	219
1. Yetki.....	219

2. Şekil.....	220
3. Sebep.....	220
4. Konu.....	220
5. Maksat.....	221
VI. VERGİ BORÇLARININ VE CEZALARININ SONA ERMESİ.....	221
A. Ödeme.....	221
B. Mahsup.....	223
C. Takas.....	223
Ç. Zamanaşımı.....	224
D. Terkin.....	224
E. Tahakkuktan ve Tahsilden Vazgeçme.....	226
F. Hata ve Düzeltme.....	227
G. Uzlaşma.....	227
H. Cezada İndirim.....	228
I. Ölüm.....	228
İ. Af Uygulamaları.....	228
J. Yargı Kararları.....	228
K. Vergiye Uyumlu Mükelleflere Vergi İndirimi.....	229

YEDİNCİ BÖLÜM

VERGİ MUHASEBESİ: ENVANTER, DEĞERLEME VE AMORTİSMAN

I. ENVANTER VE ENVANTER İŞLEMLERİ.....	231
II. DEĞERLEME KAVRAMI.....	233
III. DEĞERLEME ÖLÇÜLERİ.....	233
A. Maliyet Bedeli.....	233
B. Borsa Rayıcı.....	234
C. Tasarruf Değeri.....	235
Ç. Mukayyet Değer.....	235
D. İtibari Değer.....	235
E. Rayiç Bedel.....	235
F. Vergi Değeri.....	235
G. Alış Bedeli.....	236
H. Emsal Bedel ve Emsal Ücret.....	236

IV. İKTİSADİ KIYMETLERİ DEĞERLEME.....	237
V. SERVETLERİ DEĞERLEME.....	239
VI. ENFLASYON DÜZELTMESİ	239
VII. AMORTİSMAN.....	240
A. Amortisman Kavramının Tanımı	240
B. Mevcutlarda Amortisman.....	240
1. Genel Kurallar	240
2. Arazi Amortisman.....	241
3. Normal Amortisman	241
4. Kıst Amortisman	242
5. Azalan Bakiyeler Usulüyle Amortisman	242
6. Madenlerde Amortisman.....	243
7. Fevkalade Amortisman.....	243
C. Alacaklarda ve Sermayede Amortisman.....	243
1. Değersiz Alacaklar.....	243
2. Şüpheli Alacaklar	243
3. Vazgeçilen Alacaklar	244
4. Sermayenin İtfası.....	244
5. Girişim Sermayesi Fonu.....	244
6. Kuruluş ve Örgütlenme ile Peştamallıkların İtfası.....	245
7. Özel Maliyet Bedellerinin İtfası.....	245
Ç. Özel Durumlar.....	246
1. Amortisman Tabi Malların Satılması	246
2. Amortisman Tabi Malların Sigorta Tazminatı	246
3. Yenileme Fonu	247

SEKİZİNCİ BÖLÜM

VERGİ HUKUKUNDA SÜRELER VE SÜRELERİ ETKİLEYEN HUSUSLAR

I. SÜRE KAVRAMI VE SÜRELERİN ÖNEMİ.....	249
II. SÜRELERİN SINIFLANDIRILMASI.....	250
A. Organik Yapısına Göre Süreler	250
1. Kanuni (Yasal) Süreler	250

2. İdari Süreler	251
3. Yargısal Süreler	251
B. Hukuki Niteliklerine Göre Süreler	252
1. Hak Düşürücü Süreler	252
2. Vergi Ödevleri ile İlgili Süreler	252
3. Müsamaha (Tolerans-Hoşgörü) Süreleri.....	252
4. Belirleyici Süreler	253
5. Zamanaşımı Süreleri	253
a. Tarh Zamanaşımı	254
b. Tahsil Zamanaşımı	257
c. Ceza Kesme Zamanaşımı	260
ç. Düzeltme Zamanaşımı	260
III. SÜRELERİN HESAPLANMASI.....	261
A. Genel Kurallar	261
B. Sürenin Gün Olarak Belirlenmesi Halinde Hesaplanması	261
C. Sürenin Hafta Olarak Belirlenmesi Halinde Hesaplanması.....	262
Ç. Sürenin Ay Olarak Belirlenmesi Halinde Hesaplanması	262
D. Sürenin Yıl Olarak Belirlenmesi Halinde Hesaplanması	262
IV. SÜRELERİN HESAPLANMASINI ETKİLEYEN HUSUSLAR.....	263
A. Mücbir Sebep.....	263
B. Zor Durum.....	264
C. Ölüm	266
Ç. Malî Tatil (01-20 Temmuz).....	267
1. Malî Tatilde Uzayan Süreler	267
2. Malî Tatilde Duran Süreler	268
3. Mali Tatil İle İlgili Diğer Hususlar	268
4. Malî Tatilden Etkilenmeyen Beyanname ve Bildirimler.....	269
D. Adli Tatil (20 Temmuz-31 Ağustos)	269
E. Üst Makama Başvuru	271
F. Süreleri Etkileyen Diğer Durumlar.....	271

DOKUZUNCU BÖLÜM

VERGİ DENETİMİ VE VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADAKİ ÇÖZÜM YOLLARI

I.	VERGİ DENETİM YOLLARI.....	273
A.	Yoklama	274
1.	Yoklamada Amaç ve Kapsam	274
2.	Yoklamaya Yetkili Olanlar ve Yoklama Zamanı	275
3.	Elektronik Yoklama (E-Yoklama)	276
4.	Yoklamanın Sonuçları.....	277
B.	Vergi İncelemesi.....	277
1.	Vergi İncelemesinin Amacı ve Kapsamı	278
2.	İncelemeye Yetkililer	279
3.	İnceleme Zamanı.....	279
4.	İncelemenin Yapılacağı Yer.....	280
5.	Vergi İnceleme Süreci.....	280
6.	Vergi İncelemelerinde Süre	281
7.	Rapor Değerlendirme Komisyonları.....	282
8.	Vergi İncelemesinin Sonuçları.....	283
II.	BİLGİ EDİNME YOLLARI	283
A.	Arama.....	283
1.	Arama Yapılabilecek Haller	283
2.	Aramada Bulunan Defter ve Vesikalar.....	284
3.	Aramalı İncelemede Usul	284
B.	Bilgi Toplama	285
1.	Talep Üzerine Bilgi Verme.....	285
2.	Devamlı Bilgi Verme.....	285
3.	Bilgi Verilmeyecek Hususlar	286
4.	Uluslararası Anlaşmalar Gereğince Bilgi Değişimi.....	287
III.	VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜM YOLLARI	287
A.	Uzlaşma.....	288
1.	Genel Olarak.....	288
2.	Tarhiyat Öncesi Uzlaşma (TÖU)	290
a.	TÖU Komisyonları	290
b.	TÖU Talebi ve Süresi	290

c. TÖU Gününün Tespiti ve Davet	291
ç. TÖU Davetine Uyulmaması	291
d. TÖU Gerçekleşmesi	291
e. TÖU Gerçekleşmemesi.....	292
f. Kısmi Uzlaşma	293
g. Uzlaşmanın Kesinliği ve Ödeme	293
3. Tarhiyat Sonrası Uzlaşma (TSU).....	294
a. TSU Kapsamı	294
b. TSU Komisyonları	294
c. TSU Talebi ve Süresi	295
ç. Uzlaşma Süreci.....	297
d. Uzlaşmanın Sonuçları	298
B. Hata ve Düzeltme.....	299
1. Vergi Hatasının Tanımı ve Türleri	299
a. Hesap Hataları	299
b. Vergilendirme Hataları	300
3. Hataların Meydana Çıkarılması.....	301
4. Hataların Düzeltilmesi.....	301
a. Vergi İdaresi tarafından hatanın tespiti	301
b. Mükellef tarafından hatanın tespiti	301
5. Düzeltmede Zamanaşımı.....	302
C. Üst Makama Başvuru	303
D. İzaha Davet.....	303
1. Kapsam	303
2. Ön Tespit.....	304
3. Yetkili Mercii ve İhbarda Bulunulmamış Olması	304
4. İzah Değerlendirme Komisyonu	305
5. İzaha Davet Yazısı.....	305
6. Vergi Kaçakçılığı Halleri	306
7. İzaha Davet'in Sonuçları	306
D. Kanun Yolundan Vazgeçme	307
1. Müessesenin Amacı	307
2. Kapsamı.....	307
3. Müessesenin Esasları.....	308

ONUNCU BÖLÜM
VERGİ KABAHAHLERİ,
VERGİ SUÇLARI VE CEZALARI

I. VERGİ KABAHAHLERİ VE CEZALARI	310
A. Kabahat Kavramı	310
B. Kabahat ve Suç Kavramları Arasındaki Farklar	310
C. Suçun Unsurları Açısından Kabahat ve Suç Kavramları.....	311
Ç. Vergi Ziyai Kabahati ve Cezası.....	314
1. Vergi Ziyai Kavramının Tanımı	314
2. Vergi Ziyası Cezasının Tek Kat Uygulanacağı Kabahatler.....	315
3. Vergi Ziyası Cezasının Yarım Kat (%50) Uygulanacağı Kabahatler.....	316
4. Vergi Ziyai Cezasının % 20 Olarak Uygulanması.....	316
5. Vergi Ziyası Cezasının Üç Kat Uygulanacağı Kabahatler	316
D. Genel Usulsüzlük Kabahatleri.....	318
1. Birinci Dereceden Genel Usulsüzlük Kabahatleri.....	319
2. İkinci Dereceden Genel Usulsüzlük Kabahatleri	320
E. Özel Usulsüzlük Kabahatleri	321
F. Vergi Kabahatlerinin Cezalarını Ortadan Kaldıran Haller.....	324
1. Ödeme	324
2. Takas	325
3. Af	325
4. Terkin.....	325
5. Tahsil Zamaşıımı	325
6. Hata-Düzeltilme	325
7. Uzlaşma	326
8. Dava Açma	326
9. Ölüm	326
10. Cezalarda İndirim.....	326
G. Cezaların Kesilmesini Engelleyen Haller.....	327
1. Yanılma.....	327
2. Mücbir Sebep.....	328
3. Pişmanlık ve İslah.....	329
4. Ceza Kesme Zamaşıımı	330
5. Ölüm	331
H. Vergi Hukukunda İhbar Müessesesi ve İkramesi	331

II. VERGİ SUÇ VE CEZALARI.....	332
A. Vergi Kaçakçılığı Suçu ve Cezası	333
1. 18 Aydan-5 Yıla Kadar Cezalandırılan Vergi Kaçakçılık Suçu Fiilleri	333
a. Muhasebe ve Hesap Hilesi Yapmak.....	333
b. Gerçek Olmayan Kişiler Adına Hesap Açmak.....	334
c. Matrah Azaltacak Şekilde Çift Defter Tutmak.....	334
ç. Defter, Kayıt ve Belgeleri Tahrif Etmek.....	334
d. Defter, Kayıt ve Belgeleri Gizlemek.....	335
e. Muhteviyatı İtibariyle Yanıltıcı Belge Düzenlemek veya Kullanmak	335
2. 3 Yıldan-8 Yıla Kadar Cezalandırılan Vergi Kaçakçılık Suçu Fiilleri.....	336
a. Defter, Kayıt ve Belgeleri Yok Etmek.....	336
b. Defter Sayfalarını Yok Etmek, Yerine Başka Sayfa Koymak Ya da Hiç Koymamak.....	336
c. Sahte Belge Düzenlemek veya Kullanmak	336
ç. Ödeme Kaydedici Cihazlara Müdahale Etmek.....	337
d. Tütün Mamulleri ile İlgili Bilgilerin Verilmesini Önlemek ya da Gerçeğe Uygun Olmayan Şekilde Bildirmek.....	338
3. 2 Yıldan-8 Yıla Kadar Cezalandırılan Vergi Kaçakçılık Suçu Fiili	338
4. Vergi Kaçakçılığı Suçunun Ortaya Çıkarılması.....	338
5. Vergi Kaçakçılığı Suçlarında Etkin Pişmanlık ve İndirim Şartları	339
6. Vergi Kaçakçılığı Suçlarında Zincirleme Suç.....	340
B. Vergi Mahremiyetini İhlal Suçu ve Cezası	341
1. Vergi Mahremiyeti Kavramı	341
2. Vergi Mahremiyeti İhlal Suçunu İşleyebilecek Olanlar	341
3. Vergi Mahremiyeti İhlal Suçu Oluşturmamayan Durumlar	342
4. Vergi Mahremiyeti İhlali ve Cezası	344
C. Mükelleflerin Özel İşlerini Yapma Suçu ve Cezası.....	345
Ç. Haysiyet ve Şerefe Tecavüz Suçu ve Cezası	345
D. Ekim ve Sayım Beyanlarını Denetlememe Suçu ve Cezası	345
E. Vergi Suçu Cezalarından Kurtulma Yolları	346
III. VERGİ KABAHAHLERİNDE VE SUÇLARINDA ÖZEL DURUMLAR.....	346
A. Kabahatlerde ve Suçlarda Birleşme (İçtima).....	347
1. Vergi Kabahat ve Cezalarında Birleşme	347
2. Vergi Suçları ve Cezalarında Birleşme	349

B. Kabahatlerde ve Suçlarda İştirak.....	350
C. Kabahatlerde ve Suçlarda Tekerrür.....	352

ON BİRİNCİ BÖLÜM

VERGİ İCRA HUKUKU

I. VERGİ İCRA HUKUKUNUN KONUSU	355
A. Tahsilât İşlemi.....	356
B. Vergi Alacağı Kavramı.....	357
II. VERGİ İCRA HUKUKUNUN TEMEL İLKELERİ	358
A. Borçlu Menfaatinin Korunması İlkesi	358
B. Alacağın Güvence Altına Alınması İlkesi.....	359
C. Hapis Cezası Verilememesi İlkesi	359
Ç. Verginin Para ile Ödenmesi İlkesi.....	360
D. İktisadi Tahsilât İlkesi	360
III. VERGİ BORCUNUN ÖDENMESİ VE SAĞLANAN KOLAYLIKLAR.....	360
A. Vergi Borcunun Ödenmesi ve Ödeme Zamanları.....	361
B. Vergi Borcunun Geç Ödenmesi: Gecikme Zammı	362
1. Gecikme Zammınının Hukuki Nitelikleri	362
2. Gecikme Zammınının Hesaplanması ve Oranı	363
3. Gecikme Zammı ile Karıştırılmaması Gereken Bir Feri Yükümlülük: Gecikme Faizi	365
C. Vergi Borçlusuna Sağlanan Kolaylıklar	366
1. Tecil.....	366
a. Genel Olarak.....	366
b. Vergiye Uyumlu Mükelleflerin Borçlarının Tecili.....	367
2. Terkin.....	368
3. Tahsilâtın Geri Bırakılması	368
a. Yürütmenin Durdurulması.....	369
b. Ölüm Hali	369
c. Aciz Hali	370
IV. CEBREN TAHSİLÂTIN BAŞLANGIÇ NOKTASI: ÖDEME EMRİ	370
1. Ödeme Emri Şekil Şartları	370
2. Ödeme Emrine İtiraz.....	371
3. Mal Bildirimi.....	372

V. VERGİ BORCUNUN ÖDENMEMESİ: CEBREN TAHSİLÂT.....	373
A. Teminatlı Alacakların Tahsilâtı	373
B. Haciz Yoluyla Tahsilât	374
1. Haciz Kuralları	374
2. Haczin Uygulanması	375
3. Hacedilemeyecek Mallar ile Kısmen Hacedilebilir Mallar.....	375
4. İstihkak İddiaları.....	377
a. Mükellefin Elinde Olan Mallar İçin İleri Sürülen İstihkak İddiaları	377
b. Başkalarının Elinde Olan Mallar İçin İleri Sürülen İstihkak İddiaları	377
c. İstihkak Davalarında Görevli Mahkeme.....	378
5. Malların Satışı.....	378
a. Menkul malların satışı	378
b. Gayrimenkullerin Satışı	379
C. İflas Yoluyla Tahsilât.....	380
Ç. Konkordato Halinde Kamu Alacaklarının Durumu.....	381
VI. VERGİ ALACAĞININ GÜVENCE ALTINA ALINMASI.....	382
A. Teminat	382
B. İhtiyati Haciz.....	383
C. İhtiyati Tahakkuk	385
Ç. Rüçhan Hakkı	386
D. Vergi Alacağını Güvence Altına Alan Diğer Yollar	387
E. İstihkak ve Tasarrufun İptali Davaları.....	387

ON İKİNCİ BÖLÜM

VERGİ YARGISI VE İSPAT

I. VERGİ YARGILAMA İLKELERİ	389
A. Yazılılık İlkesi	389
B. Resen Araştırma İlkesi	390
C. Toplu Yargılama Usulü İlkesi	390
Ç. Delil Serbestisi İlkesi.....	391
D. Kıyas Yasağı İlkesi	391
E. Ekonomik Yaklaşım İlkesi	391

II.	VERGİ YARGISI ORGANLARI	392
A.	İlk Derece Mahkemeleri	392
B.	İstinaf Aşaması: Bölge İdare Mahkemeleri	393
C.	Temyiz Aşaması: Danıştay	393
III.	VERGİ YARGISI SÜRECİ	395
A.	Vergi Davasının Hukuki Niteliği	395
B.	Vergi Davasının Konusu	397
C.	Vergi Yargısında Görevli ve Yetkili Mahkeme	397
Ç.	Vergi Yargısında Dava Süreleri	398
D.	Dava Aşaması	399
1.	Davanın Açılması	399
2.	Davanın Görülmesi	400
3.	Davanın Sonuçları	401
IV.	KANUN YOLLARI	401
A.	Olağan Kanun Yolları	402
1.	İstinaf	402
2.	Temyiz	403
B.	Olağanüstü Kanun Yolları	405
1.	Kanun Yararına Temyiz	405
2.	Yargılamanın Yenilenmesi	406
V.	YARGI AŞAMASINDA ÖZELLİKLİ DURUMLAR	408
A.	Yürütmenin Durdurulması	408
B.	Avukat Olmayan Vekil Tarafından Dava Açılması	408
C.	Görevli ve Yetkili Olmayan Mahkemede Dava Açılması	409
VI.	VERGİ HUKUKUNDA İSPAT VE DELİL	409
A.	Konunun Önemi	409
B.	Vergi Hukukunda İspatın Konusu	410
C.	Vergi Hukukundaki İspat Kuralları	410
1.	Hayatın Olağan Akışı Karinesi	411
2.	İktisadi, Ticari ve Teknik İcaplar	411
a.	İktisadi İcaplar	412
b.	Ticari İcaplar	412
c.	Teknik İcaplar	412
3.	İlk Görünüş Karinesi	413

Ç. Vergi Hukukunda Deliller	413
1. Yargı Nezdinde Oluşan Deliller	414
a. Keşif.....	414
b. İkrar	414
c. Tanık Beyanı	414
ç. Bilirkişilik	415
d. Kesin Hüküm.....	415
2. Mükellef Nezdinde Oluşan Deliller	415
a. Beyannameler.....	416
b. Bildirimler	416
c. Ticari Defterler ve Kayıtlar	417
ç. Belgeler.....	417
d. Özel Sözleşmeler	418
e. Elektronik Ortamdaki Defter ve Belgeler	419
3. Vergi İdaresi Nezdinde Oluşan Deliller	420
4. Vergi Hukukunda Geçerli Olmayan Delil Türleri	420
D. Vergi Hukukunda Karineler	421

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ULUSLARARASI VERGİ HUKUKU

I. ULUSLARARASI VERGİ HUKUKUNUN KONUSU	423
II. ULUSLARARASI VERGİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI	424
A. Ulusal (İç) Hukuk.....	424
B. Uluslararası Vergi Anlaşmaları	425
C. Avrupa Birliği Vergi Hukuku	425
Ç. Uluslararası Örf ve Âdet Hukuku.....	425
D. Hukukun Genel İlkeleri	426
E. Uluslararası İçtihatlar	426
F. Bilimsel Öğreti	426
III. VERGİLENDİRME YETKİSİ.....	427
IV. ULUSLARARASI VERGİLEME İLKELERİ.....	427
A. Yersellik (mülkîlik) ilkesi: Kaynak İlkesi.....	427
B. Şahsîlik İlkesi: Yerleşim Yeri ve Vatandaşlık İlkeleri	429

C.	Çıkış ve Varış Ülkesi Prensipleri.....	430
Ç.	Türkiye Uygulaması	430
	1. Gelir Vergisi Kanunu	431
	2. Kurumlar Vergisi Kanunu	432
	3. Harcamalar Üzerinden Alınan Vergiler	432
	4. Servet Üzerinden Alınan Vergiler	432
V.	ÇİFTE VERGİLEME.....	433
A.	Kavramsal Tanım.....	433
B.	Çifte Vergilendirmeyi Önleme Yolları	434
	1. Ulusal Yöntemler	434
	a. İstisna Yöntemi	434
	b. İndirim Yöntemi	436
	c. Mahsup Yöntemi	436
	ç. Bir Örnek Üzerinden Yöntemlerin Karşılaştırılması	437
	d. Türk Vergi Sisteminde Uygulanan Yöntemler	439
	e. Karşılıklı Anlaşma Usulü	439
	2. Uluslararası Yöntemler	442
VI.	ULUSLARARASI VERGİ KAÇAKÇILIĞI.....	443
VII.	KÜRESELLEŞME VE VERGİ REKABETİ	443
VIII.	İNTERNETİN VE DİJİTALLEŞMENİN VERGİLEMEYE ETKİLERİ	444
IX.	VERGİ CENNETLERİ.....	446
	KAYNAKLAR	449
	KAVRAM DİZİNİ.....	453

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.	Vergi Hukukunun Diğer Hukuk Dalları ile İlişkisi	42
Şekil 2.	Vergi Kanunlarının Yer Bakımından Uygulanması	111
Şekil 3.	Mükelleflerin Ödevleri	156
Şekil 4.	Vergilendirme İşlemleri ve Süreç (4 T)	183
Şekil 5.	Yetki Unsurundaki Hukuki Sakatlıklar	187
Şekil 6.	Posta Yoluyla Tebligat Şematik Görünüm	209
Şekil 7.	Vergi Hatalarının Ortaya Çıkarılması	301
Şekil 8.	Vergi Kabahatlerinde Birleşme (İçtima)	348

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1.	Vergi Hukuku Genel Bölümlendirmesi	47
Tablo 2.	Vergi Hukuku Özel Bölümlendirmesi	48
Tablo 3.	Maddi-Şekli Vergi Hukuku Bölümlendirmesi	49
Tablo 4.	Kaynakların Sınıflandırılması – Organlarına Göre	64
Tablo 5.	Vergi Hukukunda Bağlayıcılık Durumuna Göre Kaynaklar	65
Tablo 6.	İlan Yoluyla Tebliğ Usulü	212
Tablo 7.	Tahsil Zamanaşımını Kesen ve Durduran Nedenler	259
Tablo 8.	Tarhiyat Öncesi Uzlaşma ile Tarhiyat Sonrası Uzlaşma Ortak Kurallar	289
Tablo 9.	Tarhiyat Öncesi Uzlaşma ile Tarhiyat Sonrası Uzlaşma Farklar	289
Tablo 10.	Vergi Kabahatleri ve Vergi Suçları Arasındaki Farklar	311
Tablo 11.	Genel Usulsüzlük Kabahatleri ve Cezaları	321
Tablo 12.	Özel Usulsüzlük Kabahatleri ve Cezaları	324
Tablo 13.	Vergi İhbar İkramiyesi Oranları	332
Tablo 14.	Amme Alacaklarının Sınıflandırılması	358
Tablo 15.	Yıllar İtibariyle Gecikme Zammı Oranları	364
Tablo 16.	Vergi Yargısında Dava Süreleri	398
Tablo 17.	Çifte Vergilendirmeyi Önleme Yöntemlerinin Karşılaştırılması-1	438
Tablo 18.	Çifte Vergilendirmeyi Önleme Yöntemlerinin Karşılaştırılması-2	438